QORTI KRIMINALI

IMHALLEF
ONOR. EDWINA GRIMA., LL.D.

Att. T'Akkuza Nru. 17/2015

Ir-Repubblika ta' Malta
Vs
Charles Paul Muscat

Illum, 6 ta' Lulju, 2016

Il-Qorti,

Rat l-Att tal-Akkuza numru 17 tas-sena 2015 kontra l-akkuzat Charles Paul Muscat, detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 4583G fejn l-Avukat Generali fl-ewwel u l-uniku kap ippremetta:

Illi fil-25 ta' Jannar tas-sena elfejn u ħdax (2011), il-pulizija tal-iskwadra kontra d-droga ġew infurmati illi kien ser isir xi traffikar tad-droga ġewwa Għawdex. Filfatt dakinhar stess għall-ħabta tas-sitta ta' filgħaxija (18:00hrs) twaqqfet vettura tal-għamla Mercedes Benz bin-numru ta' reġistrazzjoni MRL977 misjuqa minn Marlon Apap u Brian Godfey Bartolo fuq suspett raġonevoli ta' involvement f'dan it-traffikar illeċitu fejn ġo din l-istess vettura instab basket tat-tip haversack ta'lewn blu kontenenti erba' blokkok issuspettati li kienu raża tal-cannabis. Kif dawn il-persuni ġew miżmuma u

mitkellma mill-pulizija skond il-liġi rriżulta illi din id-droga kienet iddestinata għal persuna oħra wara li kienu ltaqaw magħha madwar xahar qabel ġewwa l-Buġibba, Malta, fejn din l-istess persuna wriet interess sabiex takkwista d-droga cannabis f'ammont konsiderevoli ai fini ta' traffikar tal-istess. Din il-persuna ġiet identifikata bħala Charles Paul Muscat qua l-akkużat f'dawn il-proċeduri.

Illi mill-investigazzjonijiet irriżulta li fil-ħamsa u għoxrin (25) ta' Jannar tas-sena elfejn u tnax (2011) u fil-ġimgħat preċedenti għal dik id-data, l-akkużat Charles Paul Muscat iddeċieda li jibda jmexxi u jittraffika fid-droga kannabis (resina). L-akkużat kien ftiehem ma persuni oħra ġewwa Malta sabiex jakkwista u jittraffika d-droga in kwistjoni, għal liema aġir illeċitu l-akkużat kien ser jiġġenera ammont konsiderevoli ta' flus. Illi in eżekuzzjoni ta' dan il-pjan maħsub minn qabel, l-akkużat xjentement ftiehem ma Marlon Apap u ma Brian Godfrey Bartolo, li ġew ipproċessati separatament, sabiex jipprovdulu d-droga cannabis fl-ammont ta' erba' (4) blokok fejn dawn kienu anki ltaqaw ġewwa l-Munxar, Għawdex sussegwentement għall-ewwel inkontru tagħhom li kien seħħ il-Buġibba, Malta, sabiex jiftehmu dwar il-prezz tad-droga imsemmija li kienet ser tiġi akkwistata mill-akkużat ai fini ta' traffikar illeċitu fi xtutna.

Illi fortunatament din id-droga ġiet interċettata qabel ma ġiet mgħoddija f'idejn Charles Paul Muscat u kwindi qabel ma daħlet fiċ-ċirkolazzjoni ai fini ta' traffikar effettiv. In oltre minn analiżi u eżamijiet li saru wara minn esperti forensiċi, ġie konfermat li s-sustanza li instabet hawn Malta u li kienu instabu fil-haversack fil-karrozza Mercedes Benz bin-numru MRL977 misjuqa minn Marlon Apap kif preċedentement indikat, kienet tikkonsisti minn erba' blokkok tas-sustanza resina tal-kannabis, li hija meqjusa bħala droga lleċita skond il-liġijiet tagħna u b'hekk kontra l-liġi, fl-ammont komplessiv ta' kważi kilo speċifikatament, disa' mija wieħed u tmenin punt ħames grammi (981.05g) bil-purita` ta' tmienja punt tmienja fil-mija (8.8%), bil-valur ta' sitt elef mitejn u disgħa u tmenin Euro (€6,289).

Illi b'għemilu l-imsemmi Charles Paul Muscat sar ħati talli f'dawn il-Gżejjer, assoċja ruħhu ma' persuni oħra f'Malta u/jew ma' persuni oħra barra minn Malta sabiex jimporta, ibiegħ jew jittraffika mediċina u droga oħra f'Malta (resina tal-kannabis) bi ksur tad-disposizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikoluzi, jew ippromwova, ikkonstitwixxa, organizza jew iffinanzja din l-assoċazzjoni.

Għaldaqstant l-Avukat Ġenerali fl-isem fuq imsemmi, jakkuża lill-imsemmi Charles Paul Muscat, ħati talli f'dawn il-Gżejjer, assoċja ruħhu ma' persuni oħra f'Malta u/jew ma' persuni oħra barra minn Malta sabiex jimporta, ibiegħ jew jittraffika mediċina u droga oħra f'Malta (resina tal-cannabis) bi ksur tad-disposizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikoluzi, jew ippromwova, ikkonstitwixxa, organizza jew iffinanzja din l-assoċazzjoni; jitlob li jingħamel skond il-liġi kontra l-imsemmi akkużat u illi jiġi kkundannat għal piena ta' priġunerija għal għomru u multa ta' mhux inqas minn elfejn tlett mija u tletin Euro (€2330) iżda mhux iżjed minn mija u sittax-il elf u ħames mitt Euro (€116,500) u l-konfiska favur il-gvern ta' kull flejjes jew propjeta` mobbli u immobbli oħra tal-persuna hekk misjuba ħatja skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 8(b), 12, 20, 22(1)(a)(f)(1A) (1B)(2)(a)(i)(3A)(a)(b)(c)(d) u 26 ta' l-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi u r-regoli 4 u 9 tar-Regoli ta' l-1939 għall-Kontroll Intern fuq id-Drogi Perikolużi (Avviz Legali 292/39) u fl-artikoli 23 u 533 tal-Kodiċi Kriminali jew għal kull piena oħra li tista' skond il-liġi tingħata għall-ħtija ta' l-imsemmi akkużat.

Rat l-atti kollha processwali, inkluzi l-atti tal-kumpilazzjoni.

Rat in-Nota tal-Eccezzjonijiet tal-akkuzat tal-1 ta' Dicembru 2015 li biha eccepixxa :-

1. L-inammissibilita' ta'l-istqarrijiet guramentati ta' Marlon Apap u Brian Godfrey Bartolo peress li dawn ma xehdux fl-istuttorja u l-artikolu 30A

ta'l-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi mhux eccezzjoni ghar-regola kontenuta fl-artikolu 646(1) tal-Kodici Kriminali.

2. Indipendentement mill-eccezzjoni precedenti, in-nullita ta'l-ewwel u uniku kap ta'l-att ta'l-akkuza in kwantu fil-parti narrattiva taghha gew kongetturati fatti mill-Avukat Generali sabiex tigi evitata eccezzjoni fit-termini tal-paragrafu (b) tal-proviso tas-sub-inciz (5) ta'l-artikolu 449 tal-Kodici Kriminali jew eccezzjonijiet ohra simili.

Rat il-verbal registrat fl-udjenza tas-07 ta' April 2016 fejn l-kaz gie differiet ghas-sentenza fuq l-eccezzjonijiet preliminari sollevati mill-akkuzat.

Fliet l-atti tal-kumpilazzjoni limitatament biex tindaga dwar l-eccezzjonijiet li iridu jigu decizi.

Semghet it-trattazzjoni;

Ikkonsidrat.

Illi l-ewwel eccezzjoni imressqa 'il quddiem mill-akkuzat tolqot l-istqarrija guramentata moghtija mix-xhieda ewelnin tal-prosekuzzjoni Marlon Apap u Brian Godfrey Bartolo a tenur ta'l-artikolu 30A tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta, liema zewg xhieda ghazlu li ma jixhdux fil-kors tal-kumpilazzjoni u dan sabiex ma jinkriminawx rwiehom f'proceduri kriminali pendenti fil-konfront taghhom fuq l-istess kaz. Gjaldarba, allura dawn iz-zewg xhieda ma xehdux fl-atti kumpilatorji, id-difiza targumenta illi,l-prova li hemm fl-atti konsistenti fl-istqarrijiet guramentati taghhom hija inamissibbli f'dan l-istadju billi ma jezistux il-garanziji kollha skont il-ligi ghall-kontroll ta' dak mistqarr minnhom minn naha ta'l-akkuzat li allura ma kellux l-opprotunita li jikkontrolla tali xhieda permezz tal-kontro-ezami. In sostenn ta'l-argument minnha imressaq id-difiza tinvoka l-garanziji moghtija mill-Kostituzzjoni taghna u il-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fejn is-smigh xieraq moghti lill-persuna akkuzata huwa imhares.

Illi fit-termini tad-disposizzjonijiet tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta u cioe' fil-kawzi dwar id-drogi, l-legislatur holoq ghodda gdida f'idejn l-investigatur sabiex ikun jista' jikseb prova li altrimenti hija inammissibbli fil-konfront tal-ko-akkuzat. Illi l-artikolu tal-Kapitolu 31 jipprovdi espressament illi:

*"**<u>Minkejja d-disposizzjonijiet tal-artikolu 661 tal-Kodiċi Kriminali</u>, meta persuna tkun involuta f'xi reat kontra din l-Ordinanza, kull dikjarazzjoni magħmula minn dik il-persuna u li tiġi kkonfermata bil-ġurament quddiem maġistrat u kull xiehda li dik il-persuna tagħti quddiem qorti tista' tinġieb bi prova kontra kull persuna oħra akkużata b'reat kontra l-imsemmija Ordinanza, kemm-il darba jinsab li dik id-dikjarazzjoni jew xiehda tkun saret jew ingħatat volontarjament, u ma ġietx imġiegħla jew meħuda b'theddid jew b'biża', jew b'wegħdiet jew bi twebbil ta' vantaġġi."***

Premess dan allura "… bhala regola, min ikun ghamel tali stqarrija guramentata ghandu jingieb il-qorti ghall-fini ta' kontroll da parti tal-akkuzat jew imputat. F'dan is-sens ukoll esprimiet ruhha l-Qorti Ewropea fil-kawza Kostovski v. Netherlands (20 ta' Novembru, 1989) meta qalet li d-dritt ta' akkuzat li jikkonfronta xhud migjub kontra tieghu *does not mean, however, that in order to be used as evidence statements of witnesses should always be made at a public hearing in court: to use as evidence such statements obtained at the pre-trial stage is not in itself inconsistent with paragraphs (3)(d) and (1) of Article 6, provided the rights of the defence have been respected. As a rule, these rights require that an accused should be given an adequate and proper opportunity to challenge and question a witness against him, either at the time the witness was making his statement or at some later stage in the proceedings*[1]"

Illi allura din id-disposizzjoni tal-ligi holqot eccezzjoni biss ghar-regola stabbilita fl-artikolu 661 tal-Kodici Kriminali li jiddisponi illi l-konfessjoni ta' persuna ghandha tiswa ghalih biss u ma tistax tintuza la favur u lanqas kontra l-ko-akkuzat. Il-ligi ma tohloq l-ebda eccezzjoni ohra u allura ghas-salvagwardji li jipprovdi l-Artikolu 639(3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta

[1] Il-Pulizija vs Pierre Gravina – deciza 26/05/2003

u cioe: *"Meta l-unika xhud kontra l-akkuzat dwar xi reat fi process li jinstema' quddiem il-gurati tkun persuna komplici, il-Qorti ghandha taghti direttivi lill-gurati biex jiznu x-xhieda li dak ix-xhud jaghti b'kawtela qabel ma jserrhu fuqha u jaslu biex isibu hati lill-akkuzat."*

Issa allura dan ifisser illi ai termini ta'l-artikolu 30A tal-Kapitolu 101 Marlon Apap u Brian Godfrey Bartolo ghandhom jitqiesu illi huma *'a competent witness'* fil-konfront ta'l-akkuzat ghalkemm fiz-zmien meta huma offrew id-deposizzjoni taghhom kienu ghadhom jitqiesu bhala ko-akkuzati billi l-proceduri kriminali fil-konfront taghhom dwar l-istess fatti addebitati lill-akkuzat odjern kienu ghadhom ma gewx konkluzi. Li hu certu huwa illi sakemm il-kaz taghhom jigi deciz dawn iz-zewg xhieda ma humiex *'a compellable witness'* u cioe' ma jistghux jigu imgieghla jaghtu id-deposizzjoni taghhom billi ghandhom id-dritt sancit mill-Kostituzzjoni u il-Konvenzjoni Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem illi ma iwiegbu ghall-ebda mistoqsija li tista' b'xi mod tinkriminhom. Fil-fatt meta huma offrew id-deposizzjoni taghhom matul il-kumpilazzjoni ghazlu li juzufruwixxu minn dan il-jedd u ma xehdux. Issa id-difiza targumenta illi gjaldarba l-akkuzat ma inghatax il-jedd li jikkontrolla dak mistqarr minn dawn it-tnejn minn neis fl-istqarrija guramentata taghhom li tinsab esebieta in atti, din il-prova f'dan l-istadju hija inammissibbli u ghandha tigi skartata u dan fid-dawl ta' dak deciz superjorment fid-decizjoni ta' 'Gravina' *supra* citata. Dan ghaliex l-artikolu 30A ma huwiex eccezzjoni ghal dak dispost fl-artikolu 646 tal-Kodici Kriminali fejn hemm espressament stipulat illi **"ix-xhieda għandhom dejjem jiġu eżaminati fil-qorti u viva voce."**

Illi l-akkuzat kien ikollu ragun fl-argument minnu imressqa li kieku dawn iz-zewg xhieda ghazlu li ma jixhdux matul is-smigh tal-guri. Illi allura il-Qorti u cioe' l-Imhallef togat ikun irid necessarjament jaghti direzzjoni lill-imhallfin tal-fatti u cioe; lill-gurati meta jigu biex jiznu din l-prova imressqa mill-Prosekuzzjoni. Izda dan jista' isir biss fl-istadju meta allura ikun qed jinstema' il-process penali fil-konfront ta'l-akkuzat. Illi ghalhekk ghalkemm gustament

l-akkuzat talab id-direzzjoni tal-Qorti f'din l-ewwel eccezzjoni sollevata minnu ghar-rigward tal-validita probatorja tal-istqarrijiet guramentati li jinsabu fl-atti bhala prova li giet kumpilata fl-istadju li jipprecedi l-guri mill-Qorti Istruttorja, madanakollu huwa prematur ghal Qorti li tiddikjara tali prova bhala wahda inammissibbli meta z-zewg xhieda Marlon Apap u Brian Godfrey Bartolo it-tnejn indikati bhala xhieda tal-Prosekuzzjoni ghad iridu joffru id-deposizzjoni taghhom fil-guri. Izda jekk f'dak l-istadju huma jiddikjaraw li ser jaghzlu li ma jixhdux biex ma jinkrimnawx rwiehom fil-process penali li ikun ghadu pendenti fil-konfront taghhom, imbaghad f'dak l-istadju il-gurati ghandhom jigu iggwidati meta jigu biex jiznu il-valur probatorju tal-istqarrijiet guramentata u dan ghaliex **"The right to a fair administration of justice holds so prominent a place in a democratic society that it cannot be sacrificed to expediency."**

Dan ghaliex kif gie deciz fil-kaz *Luca v Italy* [(2003) 36 EHRR 46] , inghad mill-Qorti Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem:-

"As the court has stated on a number of occasions . . . it may prove necessary in certain circumstances to refer to depositions made during the investigative stage (in particular where the witness refuses to repeat his deposition in public owing to fears for his safety, a not infrequent occurrence in trials concerning Mafia-type organisations). If the defendant has been given an adequate and proper opportunity to challenge the depositions, either when made or at a later stage, their admission in evidence will not in itself contravene Article 6.1 and 3(d). The corollary of that, however, is that where the conviction is both solely or to a decisive degree based on depositions that had been made by a person whom the accused has had no opportunity to examine or to have examined, whether during the investigation or at the trial, the rights of the defence are restricted to an extent that is incompatible with the guarantees provided by Article 6."

Dan ifisser allura illi hemm erba kriterji li iridu jigu ikkunsidrati:

1. Illi x-xhieda bhala regola trid tinghata *viva voce* fil-qorti fejn l-akkuzat ikollu kull opportunita li jikkontrolla dak li ighid ix-xhud.
2. il-fatt illi x-xhieda ma jixhdux madanakollu ma ghandux iwassal ghall-inammissibilita ta'l-istqarrija minnhom rilaxxjata fl-istadju tal-investigazzjonijiet jew fil-*pre-trial stage* u dan ghaliex irid jittiehed in konsiderazzjoni l-fatturi kollha tal-kaz, bhal per ezempju fil-kaz meta xhud ma jistax jingieb jixhed ghax ikun miet.
3. L-affidabbilita ta' dik l-istqarrija u tax-xhud li ikun irrilaxxjaha.
4. Finalment jekk dik ix-xhieda guramentata wahedha hijiex l-unika prova inkriminati u decisiva fil-konfront tal-persuna akkuzata.

Illi fil-kawza *Saidi v France* (1993 - 17 EHRR 251) inghad :-

"The court reiterates that the taking of evidence is governed primarily by the rules of domestic law, and that it is in principle for the national courts to assess the evidence before them. The court's task under the Convention is to ascertain whether the proceedings in their entirety, including the way in which evidence was taken, were fair. All the evidence must normally be produced in the presence of the accused at a public hearing, with a view to adversarial argument. However, the use as evidence of statements obtained at the stage of the police enquiry and judicial investigation is not in itself inconsistent with Article 6(3)(d) and (1) provided that the right to the defence had been respected.." (sottolinjar tal-Qorti)

Dan ifisser allura illi tali prova ma tista' qatt titqies li hija inammissibbli semplicement ghaliex ix-xhieda li ikunu offrew dik l-istqarrija fl-istadju tal-investigazzjonijiet ma ikunux xehdu quddiem il-Qorti *viva voce* ghaliex din wahedha ma tistax twassla ghal inammissibilita ta' prova li l-ligi tqies bhala wahda legalment valida. Madanakollu min hu imsejjah biex jiggudika irid jimxi b'kawtela kbira sabiex jigi zgurat illi d-dritt sagrosant sancit mill-Kostituzzjoni u il-Konvenzjoni ghal smiegh xieraq f'kull process penali ma jigiex mittiefes.

Ghaldaqstant, ghalkemm din l-ewwel eccezzjoni qieghda f'dan l-istadju tigi michuda, madanakollu il-Qorti qed tirriserva li tipprovdi dwar l-istess billi taghti id-direzzjoni opportuna lill-gurati fl-istadju tal-guri in konnessjoni mal-ammissibilita o meno tal-prova konsistenti fix-xhieda guramentata ta' Marlon Apap u Brian Godfrey Bartolo li jinsabu esebieti in atti, fl-eventwalita illi l-imsemmija zewg xhieda ma joffrux id-deposizzjoni taghhom *viva voce*.

Ikkunsidrat,

Illi l-akkuzat qieghed fit-tieni eccezzjoni minnu intentata jeccepixxi n-nullita ta'l-ewwel u l-uniku kap ta'l-att ta'l-akkuza billi fil-parti narrattiva taghha hemm kontenenti diversi kongetturi maghmula mill-Avukat Generali sabiex tigi evitata eccezzjoni fit-termini tal-paragrafu (b) tal-proviso tas-sub-inciz 5 ta'l-artikolu 449 tal-kodici Kriminali li jipprovdi illi jkun hemm nullita` fl-Att ta' Akkuza (jew f'kap partikolari) "meta l-fatt migjub fl-att ta' l-akkuza ma jkunx jikkostitwixxi, fis-sustanza, ir-reat migjub jew deskritt f'dak l-att." . Din l-eccezzjoni tistrieh fuq l-ewwel eccezzjoni ghalkemm maghmula indipendentent mill-kontenut taghha. L-akkuzat jargumenta illi gjaldarba fil-fehma tieghu x-xhieda ta' Marlon Apap u Brian Godfrey Bartolo hija prova inammissibbli skont il-ligi, allura l-att tal-akkuza hija ibbazata fuq fatti li ma jirrizultawx mill-provi u allura kongetturati li ghalhekk ma jistghux iwasslu ghar-reat deskritt fil-parti akkuzatorja, x'aktarx ghaliex hija nieqsa l-prova tal-assocjazzjoni sabiex jigi kommess ir-reat tat-traffikar tad-droga kannabis. Dan necessarjament iggib in-nullita taghha.

Illi kif diga gie deciz ma jistax jinghad illi l-prova li abbazi taghha giet ifformulata l-att ta'l-akkuza hija wahda inammissibbli. L-istqarriija guramentata maghmula a tenur ta'l-artikolu 30A tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta hija prova valida u ghandha valur probatorju. Il-fatt wahdu illi x-xhieda li irrillaxxjaw dawk l-istqarrijiet ma iddeponewx quddiem l-Qorti Istuttorja ma iggibx maghha l-inammissibilita ta' dik l-prova. Illi huwa biss jekk jinsab illi jista' ikun hemm vjolazzjoni tad-dritt ghas-smiegh xieraq kif

sancit fil-Kostituzzjoni u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni illi allura dik l-prova ghandha tigi skartata u hija *unsafe and unsatisfactory* izda mhux inammissibbli. Allura meta l-Avukat Generali gie biex ifassal l-att ta'l-akkuza huwa silet il-fatti fil-parti narrattiva taghha mill-provi li gew migbura fl-atti kumpilatorji u certament ma strahx fuq kongetturi jew supposizzjonijiet li ma jirrizultawx mill-atti. Kif diga inghad huwa biss fl-istadju tal-guri, imbaghad li l-gurati ghandhom jinghataw id-direzjoni mill-Imhallef togat ghar-rigward tal-valur probatorju li ghandha tinghata lil dik il-prova fl-eventwalita li d-difiza ma ikollhiex l-opportunita tikkontrolla dak mistqarr f'dawk l-istqarrijiet guramentati u dan sabiex il-jedd ghal smiegh xieraq tal-persuna akkuzata ma jigix bl-edba mod mimsus. Madanakollu ma jistax jinghad li prova bhal dik li giet imfassla mill-legislatur appozitament fil-kawzi tad-droga bhala wahda valida skont il-ligi ghalkemm moghtija mill-ko-akkuzat, hija biss kongettura jew frott ta'l-imaginazzjoni ta'l-Avukat Generali! Fuq kollox kif tghallimna il-gurisprudenza:
"Il-kwistjoni ta' dritt involuta f'eccezzjoni ta' nullita' ta' l-att ta' l-akkuza ghandha titqies in bazi ghall-fattijiet kif jidhru allegati fil-kapijiet ta' l-att ta' l-akkuza li huma milqutin bl-eccezzjoni, indipendement mill-apprezzament taghhom skond il-provi." (Regina vs Giuseppa Bezzina – 29/10/1954)

Issa dawn il-fatti allegati johrogu mill-atti kumpilatorji u cioe' mill-prova imressqa permezz ta'l-istqarrijiet guramentati ta' zewg persuni allegatament komplici fil-kummissjoni tar-reat fejn allura l-avukat Generali qed jixli lill-akkuzat illi huwa assocja ruhu maghhom fil-kummissjoni tar-reat tat-traffikar tad-droga cannabis. Dan ma ghandux ikun allura marbut mal-apprezzament li jista isir ta' din l-prova fl-sitadju tal-guri mill-gurati.

Ghal dawn il-motivi anke din l-eccezzjoni qed tigi respinta.

Ghal dawn il-motivi l-eccezzjonijiet imressqa 'il quddiem mill-akkuzat qed jigu michuda.

Tiddifferixxi l-kawza *"sine die"*, sakemm ikun magħruf l-eżitu ta' xi appell eventwali, u jekk ma jkunx hemm tali appell, sakemm il-kawża jmissha t-turn tagħha biex tinstema' minn din il-Qorti bil-gurati.

Sadattant l-akkużat jibqa' fl-istess stat li huwa llum għar-rigward tal-liberta' provizorja.

Edwina Grima.
Imħallef